

အရေးကြီးသော အခြေအနေ

ပဋိပက္ခအတွင်း ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုကို

တိုက်ခိုက်ခြင်း ၂၀၂၃

**SAFEGUARDING
HEALTH
IN CONFLICT**

အကြံပြုချက်များ

အကြံပြုချက်များ

၁။ အရေးမယူခံရခြင်းကို အဆုံးသတ်ရန်

- (က) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရာဇဝတ်ခုံရုံး (ICC) အနေဖြင့် (ယူကရိန်း၊ အစ္စရေးနှင့် ထိန်းသိမ်းထားသည့် ပါလက်စတိုင်း ပိုင်နက်များတွင် လက်ရှိစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများ ပြုလုပ်နေခြင်း အပါအဝင်) စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့် ထိခိုက် ဒဏ်ရာ ရသူများ၊ နာမကျန်းသူများ၊ ကျန်းမာရေးဌာန/ဝန်ထမ်းများကို တိုက်ခိုက်ခြင်း အပါအဝင် လူသားမျိုးနွယ်အပေါ် ကျူးလွန်သော ရာဇဝတ်မှုများအတွက် ၎င်းတရားစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့် နေရာများ တွင် တရားစွဲဆိုခြင်းနှင့် စုံစမ်း စစ်ဆေးခြင်းကို ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်သင့်သည်။
- (ခ) ထို့အတူ ဘုံတရားစီရင်ခွင့် စည်းမျဉ်းများအရ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသော နိုင်ငံသား ဥပဒေပညာရှင်/တရားလို ရှေ့နေများအနေဖြင့် စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့် ထိခိုက် ဒဏ်ရာရသူများ၊ နာမကျန်းသူများ၊ ကျန်းမာရေးဌာန/ဝန်ထမ်းများကို တိုက်ခိုက်ခြင်း အပါအဝင် လူသားမျိုးနွယ်အပေါ် ကျူးလွန်သော ရာဇဝတ်မှု များအတွက် ပြုလုပ်သော စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများနှင့် တရားစွဲဆိုမှုများကို ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်သင့်သည်။
- (ဂ) အစိုးရအနေဖြင့်
 - သက်သေများကို မျှဝေခြင်းနှင့် စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့် ထိခိုက် ဒဏ်ရာရသူများ၊ နာမကျန်းသူများ၊ ကျန်းမာရေး ဌာန/ဝန်ထမ်းများကို တိုက်ခိုက်ခြင်း အပါအဝင် လူသားမျိုးနွယ်အပေါ် ကျူးလွန်သော ရာဇဝတ်မှုများအတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရာဇဝတ်ခုံရုံး (ICC) မှ ပြုလုပ်သော စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းများတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊
 - ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုခံယူရန် လုပ်ဆောင်ရာတွင် မိမိတို့ လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့ဝင်များမှ အန္တရာယ်ပြု ခြင်းနှင့် တားမြစ်နှောင့်ယှက်ခြင်းကဲ့သို့သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံတော်အဆင့် လူသားချင်းစာနာ ထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေများကို ချိုးဖောက်ခြင်းများအတွက် ယုံကြည်စိတ်ချသော၊ လွတ်လပ်သော၊ ပွင့် လင်းမြင်သာသော၊ တိကျသေချာသော စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများကို လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း (စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများအရ ကျူးလွန်သည်ဟု စွပ်စွဲချက်သည် ခိုင်လုံပါက အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရာဇဝတ်ခုံရုံး (ICC) အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် စစ်ခုံရုံးအမိန့် (သို့မဟုတ်) ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ တရားစွဲဆိုခြင်းများအရ အရေးယူမှုကို အလျဉ်းသင့်သလို ချက်ချင်းစတင်သင့်သည်)
 - ထိခိုက်ဒဏ်ရာရသူများ၊ နာမကျန်းသူများ၊ ကျန်းမာရေးဌာန/ဝန်ထမ်းများကို တိုက်ခိုက်ခြင်းများ (သို့မဟုတ်) ဆေးရုံ/ဆေးခန်းများကို စစ်ဆင်ရေးအတွက် အသုံးပြုခြင်းများအား ရပ်တန့်ရန် အစိုးရ၏ လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များ နှင့် အစိုးရမဟုတ်သော လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များအပေါ် သံတမန်ရေးနည်းလမ်း၊ အခြားနည်းလမ်းများဖြင့် ဖိအားပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ခြင်း၊ မိမိတို့၏ လွတ်လပ်မှုအခွင့်အရေးအရ စုဝေး ဆန္ဒဖော်ထုတ်နေကြသော (သို့) ကျင့်ဝတ်အရ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများကို မတရားဖမ်းဆီးခြင်းအတွက် တာဝန်ခံရန်နှင့် လွတ်ပေးရန် တောင်းဆိုခြင်း စသည်တို့ကို လုပ်ဆောင်သင့်သည်။
- (ဃ) ဒေသတွင်း လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် မိမိတို့၏ ဒေသတွင်း လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ သဘောတူ ညီချက်ပါ အခွင့်အာဏာကို အသုံးပြု၍ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုကို တိုက်ခိုက်ခြင်းများကို စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် သတင်းပို့ခြင်းများကို လုပ်ဆောင်သင့်သည်။
- (င) ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီ အနေဖြင့်
 - လက်ရှိပဋိပက္ခများဖြစ်ပွားနေသည့် ဆီးရီးယားနိုင်ငံ၊ ဆူဒန်နိုင်ငံ နှင့် မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် စစ်ရာဇဝတ်မှုများ

အကြံပြုချက်များ

နှင့် ထိခိုက် ဒဏ်ရာရသူများ၊ နာမကျန်းသူများ၊ ကျန်းမာရေးဌာန/ဝန်ထမ်းများကို တိုက်ခိုက်ခြင်း အပါအဝင် လူသားမျိုးနွယ်အပေါ် ကျူးလွန်သော ရာဇဝတ်မှုများအတွက် စွပ်စွဲချက်များကို တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရာဇဝတ်ခုံရုံး (ICC) သို့ လွှဲပြောင်းခြင်းနှင့်

- လူ့အစုလိုက်အပြုံလိုက် သတ်ဖြတ်ခြင်း/သေကြေအောင် လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် ဆိုင်သည့် ကိစ္စရပ်များတွင် ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ အမြဲတမ်းအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ဗီတိုအာဏာအသုံးပြုနိုင်ခွင့်ကို ပြင်ဆင်ရန် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံပေါင်း (၁၀၀)ကျော် ထောက်ခံထားသည့် ပြင်သစ်နိုင်ငံနှင့် မက္ကဆီကိုနိုင်ငံတို့၏ ပူးတွဲကြေညာ တောင်းဆိုချက်ကို လက်ခံခြင်းစသည်တို့ကို လုပ်ဆောင်သင့်သည်။

(စ) နိုင်ငံအဆင့် ပူးတွဲအတည်ပြုရေး ယန္တရားများအနေဖြင့် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုကို တိုက်ခိုက်ခြင်းများကို ၎င်းတို့၏ စောင့်ကြည့်ရေးလုပ်ဆောင်ချက်များတွင် သေချာထည့်သွင်း စောင့်ကြည့်သင့်သည်။

(ဆ) ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်အနေဖြင့်

- ဆေးရုံများနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုပေးရမည့် လူများကို ထပ်တလဲလဲတိုက်ခိုက်ခြင်း (သို့) အန္တရာယ်ပြုမည်ဟု ခြိမ်းခြောက်ခြင်းများ ပြုလုပ်ရာတွင် ပါဝင်ပတ်သက်သော လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များနှင့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကို နိုင်ငံရေးအရ ချိန်ဆရန်လိုသည်များ၊ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ဖိအားပေးမှုများကို မငဲ့ကွက်ပဲ ၎င်း၏ ကလေးငယ်များနှင့် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများအတွက် နှစ်စဉ်အစီရင်ခံစာတွင် အမည်ထည့်သွင်းဖော်ပြရန်၊
- ကျန်းမာရေးဌာန/ဝန်ထမ်းများကို တိုက်ခိုက်ခြင်းများ ကျူးလွန်သော ပဋိပက္ခအတွင်း ပါဝင်ပတ်သက်နေသည့် အစုအဖွဲ့များနှင့် တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းမှုကို အားကောင်းလာစေရန် လုပ်ဆောင်၍ ကျူးလွန်သော အဖွဲ့အစည်းအား လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခအတွင်း ကလေးများကို ကာကွယ်ရန် ကုလသမဂ္ဂ၏ ယန္တရားတွင် ချမှတ်ထားသည့်အတိုင်း လုပ်ဆောင်ရမည့် အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ထောက်ပံ့ခြင်းနှင့် သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းများ ပြုလုပ်ရန် ဖိအားပေးခြင်း စသည်တို့ကို လုပ်ဆောင်သင့်သည်။

၂။ ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို အားကောင်းအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း

(က) နိုင်ငံများအနေဖြင့်

- အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လက်နက်ကုန်သွယ်ရေး သဘောတူစာချုပ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးထားခြင်းမရှိပါက လက်မှတ်ထိုးခြင်းနှင့် ပဋိပက္ခအတွင်း ပါဝင်ပတ်သက်ပြီး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေကို ချိုးဖောက်နေသော အဖွဲ့အစည်းများအား လက်နက်လွှဲပြောင်းခြင်း၊ အခြားနည်းလမ်းအနေဖြင့် ကြားခံ (သို့မဟုတ်) မိတ်ဖက်နည်းလမ်းများဖြင့် အကူအညီပေးခြင်းများကို တားမြစ်သော ဥပဒေပြုခြင်းများ ပြဋ္ဌာန်းကာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- အကြမ်းဖက်တိုက်ဖျက်ခြင်းနှင့် သမားဝတ္တရားများအရ အကူအညီပေးခြင်း၊ ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်းအတွက် ရာဇဝတ်မှု (သို့မဟုတ်) အခြားပြစ်ဒဏ်များ မြောက်စေသော ဥပဒေများကို ရုပ်သိမ်းခြင်း၊ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ဆေးကုသမှုအကူအညီ လိုအပ်သူအားလုံးကို ပိတ်ဆို့ခြင်း (သို့မဟုတ်) တားဆီးခြင်းကို အဆုံးသတ်ခြင်း စသည်တို့ကို လုပ်ဆောင်သင့်သည်။

အကြံပြုချက်များ

- (ခ) နိုင်ငံ၏ စစ်တပ်များအနေဖြင့် စစ်တပ်ဝါဒ၊ စည်းမျဉ်း၊ ထိတွေ့တိုက်ပွဲစည်းမျဉ်းများကို ပြန်လည်သုံးသပ် ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ဆေးရုံ/ဆေးခန်းများအတွင်းသို့ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များ ဝင်ရောက်ခြင်း၊ စစ်ဆေးရေးဂိတ်များတွင် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရသူများ/နာမကျန်းဖြစ်သူများကို ဖြတ်သန်းသွားလာခြင်း၊ စစ်ဆင်ရေးကြောင့် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများကို ထိခိုက်နိုင်ချေရှိခြင်း စသည့်အခြေအနေများတွင် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်းကို လေးစားကွာကွယ်မှုများ တိုးတက်လာစေရန် သင်တန်းပို့ချခြင်း စသည်တို့ ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ အဆိုပါ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းများလုပ်ဆောင်ရာတွင် ဆေးရုံ/ဆေးခန်းများသို့ လက်နက်မယူဆောင်ရသော မူဝါဒကို လည်း ထည့်သွင်းသင့်သည်။
- (ဂ) အလှူရှင်များအနေဖြင့် ပဋိပက္ခများအတွင်း ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးနိုင်ရန်နှင့် အဆိုပါကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးရာ နေရာများသို့ လုံခြုံစွာ သွားရောက်နိုင်ရန် လုပ်ဆောင်နေသော အစီအစဉ်များကို ရန်ပုံငွေပေးရာတွင် ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်သင့်သည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရာတွင် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေးအတွက် လုံလောက်သော အရင်းအမြစ်များကို ခွဲဝေခြင်း၊ ကျရောက်နိုင်သော ဘေးဥပါဒ်များကို ခွဲခြမ်းဆန်းစစ်ခြင်း၊ အကာအကွယ်အစီအမံများလုပ်ဆောင်ခြင်း၊ နိုင်ငံတကာနှင့် ဒေသန္တရ ကျန်းမာရေးအဖွဲ့များကို အထောက်အပံ့ပေးခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။

၃။ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုကို တိုက်ခိုက်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသော အချက်အလက်ကောက်ယူခြင်းအတွက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် တိုးချဲ့ခြင်း

- (က) နိုင်ငံများအနေဖြင့် နိုင်ငံတကာ ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း၏ (၂၀၂၂) ခုနှစ်အစီရင်ခံစာတွင် အကြံပြုထားသည့်အတိုင်း ကျန်းမာရေးဌာန/ဝန်ထမ်းများ တိုက်ခိုက်ခံရခြင်းအတွက် အချက်အလက်ကောက်ခံခြင်းနည်းနိဿယ၊ ရှင်းလင်းလွယ်ကူမှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုဆိုင်ရာ အားနည်းချက်များရှိနေသော ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့၏ စောင့်ကြည့်ခြင်းစနစ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးညီလာခံတွင် သန့်ရှင်းစင်စင် ချမှတ်သင့်သည်။ အဆိုပါ သန့်ရှင်းစင်စင် နိုင်ငံများ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် နည်းလမ်းများကို ပြင်ပမှ ဆန်းစစ်သုံးသပ်ခြင်း၊ အစီရင်ခံရာတွင် ရှင်းလင်းလွယ်ကူမှုနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိခြင်း၊ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဒေသန္တရ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသူများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်မျှဝေခြင်း၊ အချက်အလက်စနစ်ကို ပြင်ပမှ ပုံမှန်ကြီးကြပ်ခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်သင့်သည်။
- (ခ) ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးများအနေဖြင့် ကျန်းမာရေးဌာန/ဝန်ထမ်းများ တိုက်ခိုက်ခံရခြင်း၊ ထိုသို့ တိုက်ခိုက်ခံရသည့်အတွက် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းနှင့် လူထုအပေါ်သက်ရောက်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အချက်အလက်ကောက်ယူခြင်းကို ပံ့ပိုးပေးရန်နှင့် အထောက်အထားအခြေပြု မူဝါဒ၊ လုံခြုံရေးနှင့် တုံ့ပြန်ရေးလုပ်ငန်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်လာရန် ၎င်းတို့၏ အချက်အလက်ကောက်ယူခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့လုပ်ဆောင်သင့်သည်။
- (ဃ) အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသူများအနေဖြင့် သင့်တော်သော် လုံခြုံရေးအကာအကွယ်အောက်တွင် ကျန်းမာရေးဌာန/ဝန်ထမ်းများ တိုက်ခိုက်ခံရခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အချက်အလက်ကောက်ယူခြင်း၊ မျှဝေခြင်းများ လုပ်ဆောင်သင့်သည်။

အကြံပြုချက်များ

(င) ကျန်းမာရေးဌာန/ဝန်ထမ်းများ တိုက်ခိုက်ခံရခြင်းအတွက် အချက်အလက်ကောက်ယူနေသော ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်းနှင့် ပြည်သူလူထုသို့ အချက်အလက်များကို မျှဝေသင့်သည်။

၄။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ၊ ဒေသတွင်းနှင့် ပြည်တွင်းတွင် ဦးဆောင်မှုကို အားကောင်းစေခြင်း

(က) ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့နှင့် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ပဋိပက္ခအတွင်း ကျန်းမာရေးဌာန/ဝန်ထမ်းများ တိုက်ခိုက်ခံရခြင်းကို ကာကွယ်ရန်အတွက် ထိုသို့တိုက်ခိုက်ခံရမှု အလားအလာကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း၊ တိုက်ခိုက်သော နိုင်ငံများနှင့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များကို ကြေငြာခြင်း၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေကို လိုက်နာအောင် တောင်းဆိုရန် နိုင်ငံတကာ ကျန်းမာရေးအဖွဲ့များကို လှုံ့ဆော်အားပေးခြင်းတို့ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် သမာသမတ်ရှိ၍ အင်အားကြီးသော ဦးဆောင်သူများ ဖြစ်လာသင့်သည်။

(ခ) ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးများအနေဖြင့်

- ကျန်းမာရေးဌာန/ဝန်ထမ်းများ တိုက်ခိုက်ခံရခြင်းကို ကာကွယ်ရန်အတွက် နိုင်ငံ စစ်တပ်များ၊ လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များနှင့် ၎င်းတို့ကို ကိုင်တွယ်သော ဝန်ကြီးများ၊ ငြိမ်းချမ်းရေးထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်သူများ၊ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များ၊ ရှေ့တန်းရှိ ကျန်းမာရေးလုပ်သားများနှင့် တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းခြင်း၊

အကြံပြုချက်များ

- အရေးပေါ်အခြေအနေအတွက် ဆေးဝါးများ လုံလောက်အောင် ကြိုတင်ထားရှိပေးခြင်း၊ အခြားနည်းလမ်းဖြင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးနိုင်ရန် သတင်းအချက်အလက်များပေးခြင်း၊ အကူအညီအလိုအပ်ဆုံးသူများအား ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးရာ နေရာသို့ ရောက်ရှိအောင် အကူအညီပေးခြင်း၊ တိုက်ခိုက်ခံရသော ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများကို အကူအညီပေးခြင်းအားဖြင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများ ရပ်ဆိုင်းစေသော တိုက်ခိုက်မှုများ ဖြစ်ပွားပြီးနောက် အကျိုးဆက်များကို လျော့ပါးစေသည့် ယန္တရားများကို အားကောင်းစေရန် လုပ်ဆောင်ခြင်း၊
- ရင်းမြစ်များ ခွဲဝေခြင်းနှင့် အစီအစဉ်များရေးဆွဲခြင်းကို အထောက်အထားနှင့် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ၊ လူထုအတွင်း ဘေးရောက်နေသော အုပ်စုများပါဝင်သည့် တိုက်ခိုက်မှုများကို အများဆုံးခံစားရသူတို့၏ အသံများမှ ပေးသော သတင်းအချက်အလက်များအပေါ် မူတည်၍ ဆောင်ရွက်ခြင်း စသည်တို့ လုပ်ဆောင်၍ ဦးဆောင်မှုပေးသင့်သည်။

(ဂ) ဥပဒေပြုရေးအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်းကို လေးစားကာကွယ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စစ်တပ်နှင့် လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကို ကြားနာမှုများ ပြုလုပ်ခြင်းအပါအဝင် စစ်တပ်နှင့် လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များ၏ မူဝါဒများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပုံမှန် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်း၊ စစ်တပ်နှင့် လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေပြုခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်သင့်သည်။

(ဃ) Economic Community of West African States and the East African Community ကဲ့သို့သော ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား ပဋိပက္ခအတွင်း ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများကို ကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒများကို တပြေးညီ ဖြစ်စေရန်နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် တိုင်ပင်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို အားပေး ထောက်ပံ့သင့်သည်။ (င) African Union Commission (၄င်း၏ ဌာနခွဲများဖြစ်သော Humanitarian Affairs Division၊ Social Affairs Division၊ Peace & Security Department၊ Peace & Security Council အပါအဝင်) အနေဖြင့် အာဖရိကတိုက်တစ်ဝှမ်း ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများကို ကာကွယ်ရန်နှင့် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခအတွင်း ဆေးရုံ/ဆေးခန်းများနှင့် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများကို ကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာ ကြေညာချက် (၂၀၂၁) အရ သဘောတူညီချက်များကို လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် ဦးဆောင်မှုပေးခြင်းကို ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်သင့်သည်။

(စ) တိုက်ခိုက်မှုဖြစ်ပွားမှု အများဆုံးနိုင်ငံများရှိ ကျန်းမာရေး၊ အာဟာရနှင့် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့များအနေဖြင့် ၄င်းတို့၏ ကျန်းမာရေး၊ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာများ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ကျန်းမာရေးဌာန/ဝန်ထမ်းများ တိုက်ခိုက်ခံရခြင်းကို ကာကွယ်လျော့ပါးရေး အစီအမံများကို နိုင်ငံအဆင့်တွင် အဖွဲ့ဝင်များအကြား ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်သင့်သည်။

(ဆ) ဆေး၊ သူနာပြု၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့် အခြားအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ကျန်းမာရေးဌာန/ဝန်ထမ်းများ တိုက်ခိုက်ခံရခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဖွဲ့ဝင်များကို ပညာပေးခြင်း၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုခြင်းကို တိုက်ခိုက်ခံရပါက အများပြည်သူသိအောင် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရထံမှ အကူအညီတောင်းခံခြင်းစသည့် ပဏာမလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့လုပ်ဆောင်သင့်သည်။

အကြံပြုချက်များ

၅။ ကျန်းမာရေးလုပ်သားများကို အကာအကွယ်ပေးခြင်း

- (က) ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးများအနေဖြင့် တိုက်ခိုက်ခံရချေရုံသော ဒေသများရှိ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများကို အကူအညီပေးရန် လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေကောင်းမွန်အောင် ဖန်တီးပေးခြင်း၊ ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးနှင့် ဝတ္တရားများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လမ်းညွှန်မှုပေးခြင်း၊ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာများကို ရေးဆွဲခြင်း၊ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ သင်တန်းများပေးခြင်း၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ဥပဒေအရ အကူအညီပေးခြင်းအားဖြင့် ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော အစီအစဉ်များရေးဆွဲသင့်သည်။ ကျန်းမာရေးလုပ်သားများ တိုက်ခိုက်ခံရပြီးနောက် အရေးပေါ်ရုံပုံငွေများလည်း ပေးသင့်ပြီး ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားရာဒေသများတွင် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်း၏ အခက်အခဲများကို ပိုမိုနားလည်လာစေရန် သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုလည်း အားပေးသင့်သည်။
- (ခ) နိုင်ငံများနှင့် နိုင်ငံတကာအလှူရှင်များအနေဖြင့် တိုက်ခိုက်မှုများ၏ အကျိုးဆက်များလျော့ပါးရန်နှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားရာဒေသများတွင် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်း၏ အခက်အခဲများကို ပိုမိုနားလည်လာစေရန် အတွက် သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုအားပေးရန် အရေးပေါ်ရုံပုံငွေများမှတစ်ဆင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားရာဒေသများရှိ ကျန်းမာရေးလုပ်သားများအတွက် ရုပ်ပိုင်းနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကူအညီနှင့် အစီအစဉ်များအတွက် ရုံပုံငွေများပေးသင့်သည်။
- (ဂ) ကျန်းမာရေးပညာရှင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် တိုက်ခိုက်ခံရချေရုံသည့် (သို့မဟုတ်) တိုက်ခိုက်ခံရသည့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ကျန်းမာရေးလုပ်သားများအတွက် ၎င်းတို့၏ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် လေးစားခြင်း၊ ၎င်းတို့အား တိုက်ခိုက်ခံရချေရုံသည့် အခြေအနေတွင် ထားရှိသည်ကို လက်သင့်မခံနိုင်ခြင်းစသည့် သတင်းစကားများကို ဖြန့်ဝေပြီး အဆိုပါ ကျန်းမာရေးလုပ်သားများနှင့် တညီတညွတ်တည်းရှိကြောင်း ပုံမှန်ပြသင့်သည်။

SAFEGUARDING HEALTH IN CONFLICT

ကျန်းမာရေးကဏ္ဍကို တိုက်ခိုက်ခံရမှုအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ညွှန်ပေါင်းအဖွဲ့ (SHCC)သည် အဖွဲ့ပေါင်း ၄၀ ကျော်ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသည့် အဖွဲ့ဖြစ်ပြီး စစ်ပွဲ (သို့) ပြည်တွင်းမငြိမ်သက်မှုဖြစ်စဉ် အတွင်း ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ၊ ဝန်ဆောင်မှုများကို ကာကွယ်ရန် ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုကို တိုက်ခိုက်ခြင်းအတွက် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အသိပညာမြှင့်တင်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအတွက် လုံခြုံရေးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် ပိုမိုကောင်းမွန်သော လုပ်ဆောင်ချက်များ ဖြစ်လာစေရန် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများကို တိုက်တွန်းခြင်းများကို လုပ်ဆောင်သည်။ ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုကို တိုက်ခိုက်ခြင်းများကို စောင့်ကြည့်မှတ်တမ်းပြုခြင်း၊ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးကို လိုက်နာရန် ဘုံအချက်များကို အားကောင်းစေခြင်း၊ ကျူးလွန်သူများအား တာဝန်ခံရန် တောင်းဆိုခြင်း များကို လုပ်ဆောင်သည်။ www.safeguarding-health.com